Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	7Co/164/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8313200466
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Branislav Breza
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2019:8313200466.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobkyne S. I., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej vo E. č. XXX, právne zastúpenej Advokátska kancelária KRAJŇÁK & PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Drieňovej č. 34, proti žalovaným 1/ R. K., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v C., na ul. E. č. XXX/XX, právne zastúpenému JUDr. Jánom Vrbom, advokátom so sídlom v Humennom, na Námestí slobody č. 2, 2/ C. T., nS., bývajúcemu v C., na ul. N. D. č. A/XX, právne zastúpenému JUDr. Martinou Řeřichovou, PhD., advokátkou so sídlom v Humennom, na ul. Mierovej č. 2529/87, a 3/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, na Dostojevského rade č. 4, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalovaného v 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 23.01.2014 č.k. 12C 9/2013- 138 takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch o uložení povinnosti žalovanému v 3. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne so žalovanými v 1. a 2. rade žalobkyni sumu 15.000 eur, súdny poplatok vo výške 900 eur a trovy konania štátu vo výške 4,30 eura.

Mení rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobkyňou a žalovaným v 3. rade tak, že žalovaný v 3. rade je povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne so žalovanými v 1. a 2. rade žalobkyni náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania vo výške 891,95 eura do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov dovolacieho konania voči žalovanému v 3. rade v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovaným povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobkyni sumu 15.000 eur a trovy konania vo výške 2.953,40 eura v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie sumy 20.000 eur zamietol. Žalovaným uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 900 eur na súdnom poplatku a sumu 4,30 eura na trovách štátu.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala zaplatenia sumy 35.000 eur s tým, že 20.000 eur žiadala titulom náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej jej v dôsledku zásahu do práva na ochranu osobnosti, konkrétne práva na súkromný a rodinný život (§ 11 a § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a 15.000 eur si uplatnila ako nárok zosnulého podľa ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v 1. rade zapríčinil dopravnú nehodu, pri ktorej tragicky zahynul syn žalobkyne E. I., a preto ako vodič motorového vozidla nesie zodpovednosť v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka za spôsobenú škodu. Na plnenie bol zaviazaný aj žalovaný v 2. rade s poukazom na ustanovenie § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý bol vlastníkom resp. prevádzkovateľom osobného motorového vozidla, šoférovaného žalovaným v 1. rade. V súvislosti s pasívnou legitimáciou

žalovaného v 3. rade sa poukázalo na rozsudky Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-22/12 a C-277/12, z ktorých vyplýva, že pod pojmom ujma na zdraví je potrebné rozumieť akúkoľvek ujmu, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdny dvor Európskej únie dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Z vyššie uvedených rozsudkov bolo vyvodené, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Z týchto dôvodov, s poukazom na § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa dospelo k záveru, že aj žalovaný v 3. rade je v konaní pasívne legitimovaný. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahrňuje tiež právo na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny. Vychádzajúc z uvedeného mal za to, že podaná žaloba, v ktorej sa žalobkyňa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy, bola uplatnená dôvodne vo vzťahu ku všetkým žalovaným, avšak súd žalobkyni nepriznal požadovaných 20.000 eur, ale znížil jej nárok na 15.000 eur a v prevyšujúcej časti 5.000 eur žalobu zamietol s poukazom na spoluvinu nebohého na vzniku dopravnej nehody. Žalobu zamietol aj v časti týkajúcej sa sumy 15.000 eur uplatňovanej ako nárok zosnulého E. I., ktorý mu mal vzniknúť neoprávneným zásahom do jeho práva na ochranu osobnosti, a to do práva na ochranu života a zdravia. V tejto súvislosti uviedol, že išlo o osobnostný nárok E. I., ktorý zanikol jeho smrťou a neprechádza na dedičov, a preto žalobkyňa nemá aktívnu vecnú legitimáciu na jeho uplatňovanie.

3. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 22.12.2015 č.k. 3Co 99/2014 - 206 v dôsledku odvolaní podaných zo strany žalobkyne a žalovaných v 2. a 3. rade zmenil rozsudok vo veci samej vo vzťahu žalobkyne a žalovaného v 3. rade tak, že žalobu proti žalovanému v 3. rade zamietol. Potvrdil rozsudok vo veci samej vo vzťahu žalobkyne a žalovaných v 1. a 2. rade o povinnosti týchto žalovaných zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 15.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň potvrdil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby o zaplatenie sumy 20.000 eur. Ďalej zmenil rozsudok vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaných v 1. a 2. rade tak, že žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť nahradiť žalobkyni spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 891,95 eura, vo výroku o povinnosti žalovaných v 1., 2. a 3. rade zaplatiť súdny poplatok tak, že tento sú povinní uhradiť žalovaní v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne vo výške 900 eur a vo výroku o povinnosti žalovaných v 1., 2. a 3. rade zaplatiť trovy štátu tak, že tieto sú povinní nahradiť žalovaní v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne vo výške 4,30 eura. Žalovanému v 3. rade náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podali dovolania žalobkyňa a žalovaný v 2. rade. Žalobkyňa namietala, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil v otázke pasívnej legitimácie žalovaného v 3. rade. Žalovaný v 2. rade poukázal na to, že zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla podľa § 13 Občianskeho zákonníka, prípadne jeho solidárnu zodpovednosť spolu s vodičom nebolo možné v danej veci vyvodiť, nakoľko analogické použitie § 427 neprichádza do úvahy z dôvodu, že subjektom zodpovedným za neoprávnený zásad do osobnostných práv fyzickej osoby podľa § 13 môže byť výlučne len pôvodca zásahu, v danom prípade vodič.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 26.09.2018 vydaným vo veci 1Cdo 31/2017 dovolanie žalovaného v 2. rade odmietol a žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v 2. rade nepriznal. Zároveň zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 22.12.2015 vydaný vo veci 3Co 99/2014 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej vo vzťahu žalobkyne a žalovaného v 3. rade tak, že žalobu proti tomuto žalovanému zamietol, v častiach výrokov týkajúcich sa povinnosti žalovaného v 3. rade nahradiť trovy konania štátu a povinnosti zaplatiť súdny poplatok a vo výroku týkajúcom sa náhrady trov konania žalovaného v 3. rade a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Vo vzťahu k žalovanému v 3. rade dospel k záveru, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení treba vykladať tak, že poistenie zodpovednosti kryje za splnenia ostatných podmienok uvedených v ods. 4 aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí ako poškodení môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 Zákona o povinnom zmluvnom poistení uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. Dovolací súd sa preto stotožnil s názorom žalobkyne, že v predmetnom spore je pasívne vecne legitimovaný aj žalovaný v 3. rade. Zároveň pripomenul, že k rovnakému záveru ohľadne pasívnej legitimácie poisťovne v spore o

náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, dospel už aj v rozsudku z 31.07.2017 vydaným pod sp. zn. 6MCdo 1/2016.

6. Po tomto rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky predmetom odvolacieho konania vo veci samej zostal iba žalobkyňou uplatnený nárok na zaplatenie sumy 15.000 eur voči žalovanému v 3. rade.

7. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok vo výrokoch o uložení povinnosti žalovanému v 3. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne so žalovanými v 1. a 2. rade žalobkyni sumu 15.000 eur, súdny poplatok vo výške 900 eur a trovy konania štátu vo výške 4,30 eura spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného v 3. rade nie je opodstatnené.

8. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

9. Právna úprava povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je obsiahnutá v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Tento právny predpis a rovnako ani Občiansky zákonník termín škoda nedefinuje. Vo všeobecnosti pod pojmom škody treba rozumieť ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Súčasťou náhrady škody sú však aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona. Ide o bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia upravené v ust. § 444 Občianskeho zákonníka. Ak samotný Občiansky zákonník pri bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia tieto nemajetkové ujmy považuje za súčasť náhrady škody, niet rozumného dôvodu vylúčiť z pôsobnosti zákona č. 381/2001 Z.z. nemajetkovú ujmu, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, a to len preto, lebo možnosť priznania takejto nemajetkovej ujmy je systematicky zaradená do prvej časti Občianskeho zákonníka upravujúceho v ust. § 11 a nasledujúcich ochranu osobnosti.

10. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 27a prebral právne akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedené v prílohe. V tejto prílohe v zozname preberaných právnych aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie sú uvedené i Smernica Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, druhá Smernica Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a tretia Smernica Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno posudzovať izolovane bez ohľadu na cieľ sledovaný vyššie uvedenými smernicami.

11. K otázke krytia náhrady ujmy povinným poisteným zásadne stanovisko vyslovil Súdny dvor vo svojom rozsudku vydanom dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 týkajúcej sa T. Y.. V tomto rozhodnutí uviedol, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a ods. 2 druhej Smernice Rady 84/5/EHS z 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.05.2005 a článok 1 ods. 1 tretej Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor v rozhodnutí zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry sa ustanovenia práva únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch únie. V prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami textu práva únie sa má predmetné

ustanovenie vykladať podľa všeobecnej štruktúry a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej Smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a Smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“, a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a Smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad, a to taký, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou Smernicou patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že z článku 1 bodu 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 prvou vetou prvej Smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto Smernice platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobnej motorovými vozidlami. Na druhej strane treba spresniť, na rozdiel od tvrdenia nemeckej vlády, že tretia Smernica nezúžila okruh chránených osôb, ale naopak stanovila povinné krytie škôd, ktoré vznikli niektorým osobám považovaným za zvlášť zraniteľné. Okrem toho, keďže pojem škoda uvedený v článku 1 bode 2 prvej Smernice nie je nijako presnejšie vymedzený, v rozpore s tvrdením estónskej vlády nič nenaznačuje, že ak sa niektoré druhy škody akou je nemajetková ujma majú nahradiť podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu, mali by sa vylúčiť z tohto pojmu. Na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej Smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito Smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola pokrytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej Smernice. V prejednávanej veci by to tak malo byť, nakoľko osoby nachádzajúce sa v postavení pani T. Y. a jej dcéry majú v súlade s ust. § 11 a § 13 českého Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z ust. § 11 a § 13 českého Občianskeho zákonníka vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice.

12. Vychádzajúc z tohto rozhodnutia pod pojem škoda na zdraví použitý v ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba zahrnúť i nemajetkovú ujmu utrpenú v dôsledku úmrtia blízkeho príbuzného pri dopravnej nehode. Pre možnosť pokrytia takejto náhrady povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je právne významné to, či vnútroštátne právo náhradu tejto nemajetkovej ujmy upravuje a nie to, že uvedená náhrada nie je začlenená do časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu. V podmienkach Slovenskej republiky je právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch upravené v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K rovnakému záveru o potrebe pokrytia náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode povinným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel dospel Súdny dvor i v rozsudku zo dňa 24.10.2013 vydaným vo veci C-277/12 žalobcu E. K..

13. Výklad pojmu „ujma“ podal Súdny dvor i vo veci žalobcu S. F. vedenej pod sp. zn. C-63/09. V zmysle tohto rozsudku pojem „ujma“ tvoriaci podklad článku 22 ods. 2 Dohovoru o zjednotení niektorých pravidiel pre medzinárodnú leteckú dopravu, uzavretý v Montreale 28.05.1999, ktorý stanovuje obmedzenie zodpovednosti leteckého dopravcu za ujmu spôsobenú najmä stratou batožiny, sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa tak majetkovú, ako aj nemajetkovú škodu.

14. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov je potrebné mať na pamäti ich účel a zmysel. Je preto nevyhnutné vychádzať z osobitosti každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na zistených skutkových okolnostiach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť ako v danej veci značne komplikované a netypické. To ale nezbavuje všeobecné súdy povinností urobiť všetko pre spravodlivé

riešenie, hoci sa to môže javiť zložité. Písané právo je treba vykladať tak, aby plnilo svoju funkciu spočívajúcu v rozumnom a spravodlivom vyriešení problému, aby obstálo podľa zdravého rozumu a predstáv spravodlivosti panujúcich v spoločnosti.

15. Podľa ust. § 13 ods.1, ods. 2 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Uvedené ustanovenie pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá značnú mieru zníženia dôstojnosti fyzickej osoby, a to za situácie, ak by sa nezdalo postačujúce morálne zadosťučinenie. Právo na súkromie sa neobmedzuje len na slobodné rozhodovanie fyzickej osoby o sprístupňovaní skutočností týkajúcich sa jej súkromia iným osobám a na ochranu proti neoprávneným zásahom do tohto oprávnenia fyzickej osoby. Rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, nakoľko súčasťou súkromného života je tiež rodinný život zahŕňajúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, najmä vzťahy sociálne a morálne. Rodinný život zahŕňa okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú alebo nie a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovým a kultúrnym väzbám predstavovať tak vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobností pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti. Z tohto pohľadu Občiansky zákonník dáva podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Ak k smrti blízkej osoby dôjde v dôsledku prevádzky motorového vozidla, vzniknutá nemajetková ujma musí byť pokrytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

16. V súvislosti s posudzovaním otázky či náhrada nemajetkovej ujmy mala byť pokrytá povinným zmluvným poistením je potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.12.2015 vydané vo veci III. ÚS 646/2015. V tomto rozhodnutí, ktorým bola sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená Ústavný súd skonštatoval, že hoci vo veci C-22/12 súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§ 11 a § 13) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V Slovenskej republike povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje zákon č.381/2001 Z. z. , podľa ktorého má aj sťažovateľka ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky.

17. Tento záver Ústavný súd Slovenskej republiky zopakoval i v uznesení zo dňa 17.8.2016 vydanom vo veci I. ÚS 474/2016. K tomuto ešte navyše dodal, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody.

18. Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obetí dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Uvedený záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.07.2017 vydaného vo veci 6MCdo 1/2016, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako rozhodnutie č. 61.

19. Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobkyni je potrebné dodať, že táto je primeraná. Smrť syna žalobkyne spôsobil bez akýchkoľvek pochybností z nedbanlivosti žalovaný v 1. rade, za čo bol aj právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 06.04.2011

č.k. 1T 32/2011 - 197, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste uzavretá medzi žalovaným v 1. rade a Okresnou prokuratúrou v Humennom. Nebohý E. I. bol synom žalobkyne, s ktorou od narodenia až do svojej smrti žil v spoločnej domácnosti. Počas tejto doby sa medzi nimi vytvorili veľmi pevné a harmonické citové väzby. Žalobkyňa prešla so zosnulým synom všetkými jeho životnými fázami, a to od jeho prvých krokov, predškolského obdobia, obdobia školskej výchovy a prípravy na budúce povolanie až do dospelosti. Po smrti manžela sa o ňu staral jej zosnulý syn spolu s bratom a keďže žalobkyňa veľmi ťažko znášala smrť manžela, jej zosnulý syn spolu s bratom boli v tom čase jej veľkou oporou. Neočakávaná smrť syna ju zasiahla do takej miery, že to spôsobilo dlhodobé nepriaznivé psychické následky, ktoré si neustále vyžadujú psychiatrickú liečbu a užívanie antidepresív, pričom opakovane prežíva ťažké depresívne stavy spojené s pocitmi frustrácie, šoku, smútku a zúfalstva z neočakávanej smrti svojho syna. Neoprávneným zásahom žalovaného v 1. rade došlo k nezvratnej, nenahraditeľnej a neodčiniteľnej deštrukcii interpersonálnych väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobkyne a tým aj k intenzívnemu zásahu do práva na súkromie a rodinný život, pričom uvedený zásah obral žalobkyňu o možnosť ďalšieho udržiavania a rozvíjania vzťahov so zosnulým synom. Pri rozhodovaní sa zohľadnili tiež okolnosti vzniku dopravnej nehody, kedy nebohý syn žalobkyne sa nachádzal pravdepodobne v kľačiacej polohe na vozovke v smere jazdy vodiča, pričom mal zistené množstvo alkoholu v krvi 3,82 promile. Tieto okolnosti boli dôvodom zníženia žalobou uplatneného nároku. Výška náhrady nemajetkovej ujmy tak v súlade s ustanovením § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka bola určená nielen s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ale aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. S prihliadnutím na uvedené, stanovená náhrada pri strate dieťaťa vo výške 15.000 eur podľa ustálenej súdnej praxe sa nedá považovať za neprimeranú.

20. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok vo výrokoch o uložení povinnosti žalovanému v 3. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne so žalovanými v 1. a 2. rade žalobkyni sumu 15.000 eur, súdny poplatok vo výške 900 eur a trovy konania štátu vo výške 4,30 eur ako vecne správny potvrdil.

21. Zároveň zmenil rozsudok (§ 388 CSP) vo výroku o trovách konania medzi žalobkyňou a žalovaným v 3. rade tak, že žalovanému v 3. rade uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne so žalovanými v 1. a 2. rade žalobkyni náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania vo výške 891,95 eura. Samotná žalobkyňa vo svojom dovolaní zo dňa 03.02.2016 požadovala priznať z titulu trov konania sumu 891,95 eura, na ktorej zaplatenie mal byť zaviazaný žalovaný v 3. rade spoločne a nerozdielne so žalovanými v 1. a 2. rade.

22. V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal i náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalovanému v 3. rade podľa ustanovení § 453 ods. 1 a ods. 3, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

23. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).